

SUOMEN AKATEMIA

TIETEEN TILA 2016

Ryhmähaastattelut tutkimuksen laajemmasta vaikuttavuudesta

19.12.2016

Lisätietoja: www.aka.fi/tieteentila
Suunnittelu ja johdon tuki -yksikkö
Suomen Akatemia

1. Tutkimuksen laajempi vaikuttavuus Tieteen tila 2016 -hankkeessa

Tieteen tila 2016 -katsausta¹ varten tehtiin erillinen, laadullisia ja määrällisiä menetelmiä yhdistävä selvitys tutkimuksen laajemmasta vaikuttavuudesta yhteiskunnassa. Selvityksessä tarkastellaan, millä eri tavoin tutkimustieto ja -osaaminen vaikuttavat tiedeyhteisön ulkopuolella ja miten vaikutukset syntyvät.

Vaikuttavuutta selvitettiin tutkimuksen tekemisen suunnasta lähtien neljällä erityyppisellä tieteenalalla:

- ekologia, evoluutiobiologia ja ekofysiologia
- historiatieteet
- materiaalitiede ja -tekniikka
- lääketieteellinen tekniikka ja terveysteknologiat

Valituilta tieteenaloilta kerättiin laaja kysely- ja haastatteluaineisto. Tämä verkkomateriaali sisältää tiedot tehdyistä haastatteluista.

2. Haastattelujen tavoitteet ja toteutus

Tutkimuksen laajempaa vaikuttavuutta kartoittavan kyselyn (ks. www.aka.fi/tieteentila > Tutkimuksen laajempi vaikuttavuus yhteiskunnassa > Kyselyt ja haastattelut neljällä tieteenalalla) pohjalta muodostettiin kymmenen haastattelu-aihetta, joilla pyrittiin kattamaan yllä mainittujen tieteenalojen kannalta tärkeimmät vaikuttavuuden muodot. Teemat muodostettiin ensisijaisesti sen perusteella, ketkä tutkimustietoa hyödyntävät ja mihin tarkoitukseen.

Haastattelujen teemat olivat:

- Tieteenalarajat ylittävä vuorovaikutus ja vaikuttavuus luonnontieteellis-teknillisillä aloilla
- Tutkimuksen vaikuttavuus koulutuksen ja sivistyksen kautta
- Humanistisen tutkimuksen ammatillinen vaikuttavuus
- Lääketieteellisen tekniikan ja terveysteknologian tutkimuksen vaikutus terveyden- ja sairaanhoidon käytäntöihin
- Ekologisen tutkimuksen vaikutus luonnonvarojen käyttöön
- Tutkimus ja teollisen liiketoiminnan uudistuminen
- Uusi tutkimusperustainen yritystoiminta
- Ekologisen tutkimuksen vaikutus julkiseen hallintoon
- Tutkimuksen ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutus
- Historian tutkimuksen vaikutus kansainvälisiin suhteisiin

Kustakin teemasta keskusteltiin 5-9 hengen pienryhmässä, johon kutsuttiin muutamia kyselyvastaajia joko yhdeltä tai useammalta tieteenalalta sekä heidän avullaan tunnistettuja tutkimustiedon hyödyntäjiä tai välittäjiä. Haastatteluihin osallistui yhteensä 70 henkilöä (taulukko 1).

Ryhmähaastatteluilla syvennettiin ja täydennettiin kyselyllä kerättyä tietoa tutkimuksen vuorovaikutuksesta, vaikutuksista ja vaikuttavuudesta tiedeyhteisön ulkopuolella. Kussakin ryhmähaastattelussa keskusteltiin kolmesta pääkysymyksestä etukäteen määritellyn teeman puitteissa:

---

¹ Raportti on luettavissa pdf-muodossa Suomen Akatemian verkkosivuilla osoitteessa www.aka.fi/tieteentila.

- Millaisista elementeistä tutkimuksen vaikuttavuus syntyy?
- Missä ja miten tutkimuksen vaikutus näkyy / Mikä on muuttunut tutkimuksen myötävaikutuksesta?
- Vaikuttavuuden rajat ja tavoitetila

Ryhmähaastattelut järjestettiin Suomen Akatemiassa maaliskuu-toukokuussa 2016. Ne olivat kahden tunnin mittaisia keskusteluja, jotka taltioitiin äänitallentimella ja kirjoitettiin myöhemmin tekstimuotoon (yhteensä noin 350 liuskaa). Haastattelujen sisältöä tarkasteltiin laadullisen aineiston analyysiohjelmalla ATLAS.ti.

Haastatteluilla on ollut tärkeä merkitys Tieteen tila 2016 -katsauksessa esitettyjen, tutkimuksen laajempaa vaikuttavuutta koskevien näkökulmien muodostamiselle. Ne auttoivat myös vaikuttavuuden reittejä havainnollistavien esimerkkien laatimisessa. Haastatteluaineistoa tullaan vielä hyödyntämään Tieteen tila-prosessiin kytkeytyvässä kehittämishankkeessa, jossa keväällä 2017 keskitytään erityisesti tutkimuksen vaikuttavuuteen.

Taulukko 1. Ryhmähaastatteluihin osallistuneet.

OSALLISTUJAN NIMI	ORGANISAATIO
Jaakko Akola, professori	Tampereen teknillinen yliopisto, Aalto-yliopisto
Mika Ala-Korpela, professori	Oulun yliopisto, Bristolin yliopisto
Lea Bergström, museointendentti (el.)	Hyvinkään kaupunginmuseo
Kimmo Elo, yliopistonlehtori	Turun yliopisto, Åbo Akademi
Niina Epäily, liikuntajohtaja	Oulun kaupunki
Oskari Eronen, manager	Crisis Management Initiative
David Fewer, yliopistotutkija, dos.	Helsingin yliopisto
Jaakko Frösén, professori (el.)	Helsingin yliopisto
Panu Halme, tutkija, dos.	Jyväskylän yliopisto
Matti Hannikainen, yliopistotutkija, dos.	Tampereen yliopisto
Sara Heinämaa, professori	Jyväskylän yliopisto, Helsingin yliopisto
Katri Henriksson, tuottaja	YLE Kulttuuri ja viihde
Leena Hiisvirta, yli-insinööri (el.)	Sosiaali- ja terveysministeriö
Sari Himanen, vanhempi tutkija	Luonnonvarakeskus
Anu Holm, tutkija	Satakunnan sairaanhoitopiiri
Eva Holmberg, yliopistotutkija	Helsingin yliopisto
Terttu Hukka, yliopistonlehtori, dos.	Tampereen teknillinen yliopisto
Esko Hyvärinen, ympäristöneuvos	Ympäristöministeriö
Antti Häkkinen, yliopistonlehtori	Helsingin yliopisto
Kai Häkkinen, Principal Scientist	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Pasi Ihalainen, professori	Jyväskylän yliopisto
Jouni Ihme, yrittäjä, toimitusjohtaja	Innomentarium Oy
Hannu Ilvesniemi, professori	Luonnonvarakeskus
Timo Jämsä, professori	Oulun yliopisto
Erno Järvinen, tutkimuspäällikkö	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Pekka Kahri, tietojohdaja	Terveystieteiden tutkimuskeskus
Tuomo Kalliokoski, tutkijatohtori	Helsingin yliopisto

Pasi Karjalainen, professori	Itä-Suomen yliopisto
Leo Kärkkäinen, Distinguished Research Leader	Nokia
Anu Lahtinen, dosentti	Turun yliopisto, Helsingin yliopisto
Marko Lehti, erikoistutkija, dos.	Tampereen yliopisto
Helge Lemmetyinen, professori (el.)	Tampereen teknillinen yliopisto
Markku Leskelä, professori	Helsingin yliopisto
Erkki Levänen, professori	Tampereen teknillinen yliopisto
Thomas Lilley, tutkija	Turun yliopisto
Pirjo Mattila, suunnittelija	Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus
Kaari Mattila, pääsihteer	Ihmisoikeusliitto
Katja Matveinen, erityisasiantuntija	Maa- ja metsätalousministeriö
Timo Muotka, professori	Oulun yliopisto
Mika Mäkelä, ylilääkäri	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Annikki Mäkelä, professori	Helsingin yliopisto
Virpi Mäkinen, yliopistonlehtori	Helsingin yliopisto
Raisa Mäkipää, erikoistutkija	Luonnonvarakeskus
Kari Möttölä, professori	Helsingin yliopisto
Jussi Nummela, toimitusjohtaja	Riffid Oy
Teemu Ojanne, toimituspäällikkö	Gaudeamus Oy
Erkki Paatero, professori (el.)	Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Outotec
Heli Peltola, professori	Itä-Suomen yliopisto
Eeva-Riitta Pirhonen, ylijohdaja	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kauko Pitkänen, ylilääkäri	Suomen aivotutkimus ja -kuntoutuskeskus Neuron
Kirsi Pulkkinen, ylitarkastaja	Ulkoministeriö
Eero Punkka, tutkimusalueen päällikkö	Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Jaakko Pöyhönen, suunnittelupäällikkö	Heureka
Antti Rahtu, CTO	Bxx Software Oy
Toni Rönni, viestintäkoordinaattori	Helsingin yliopisto
Risto Savolainen, Johtaja (Engineering)	ST1 Biofuels Oy
Raimo Sepponen, professori	Aalto-yliopisto
Jukka Seppälä, akatemiaprofessori	Aalto-yliopisto
Tapio Seppänen, professori	Oulun yliopisto
Elina Sievänen, yliopistonlehtori	Jyväskylän yliopisto
Kaarina Sivonen, professori	Helsingin yliopisto
Jaakko Suominen, professori	Turun yliopisto
Lauri Sydänheimo, professori	Tampereen teknillinen yliopisto
Tarmo Toikkanen, tutkija	Open Knowledge Finland ry.
Jukka Tulkki, professori	Aalto-yliopisto
Helena Tyrväinen, tutkija	Helsingin yliopisto
Seppo Vainio, professori	Oulun yliopisto
Jari Viik, professori	Tampereen teknillinen yliopisto
Rauno Väisänen, luontopalvelujohtaja	Metsähallitus
Olli Äijälä, toimitusjohtaja	Tapio Silva Oy